

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

*Hotărâre tradusă și redactată de către Direcția agent guvernamental.
Ea poate suferi modificări de formă.*

SECȚIA A CINCEA

CAUZA IORDAN v. REPUBLICA MOLDOVA

(Cererea nr. 10870/15)

HOTĂRÂRE

Art. 8 • Obligații pozitive • Viață privată • Refuzul instanțelor naționale de a sancționa, în cadrul unui proces contravențional, un jurnalist pentru diseminarea cu bună știință a unor declarații pretins calomnioase care sugerau acte de corupție din partea reclamantului, un judecător • Extinderea limitată a exercițiului de punere în balanță de către instanțele naționale a drepturilor concurente prevăzute de Art. 8 și 10, în mare parte din cauza alegerii de către reclamant a unui remediu de drept penal, și nu a unui remediu civil în caz de defăimare • Aplicarea de către instanțele naționale a mai multor criterii din jurisprudența Curții • Lipsa probării de către reclamant a omisiunii Statului pârât de a-și îndeplini obligațiile pozitive privind asigurarea unor mijloace efective de protecție a reputației sale.

Elaborat de către Grefă. Nu obligă Curtea.

STRASBOURG

22 mai 2025

DEFINITIVĂ
22/08/2025

*Această hotărâre a devenit definitivă în conformitate cu Articolul 44 § 2 din
Convenție. Ea poate suferi modificări de formă.*

© Această traducere îi aparține Direcției agent guvernamental din cadrul Ministerului Justiției al Republicii Moldova. Originalul se găsește în baza de date HUDOC. Orice preluare a textului se va face cu următoarea mențiune: „Traducerea acestei hotărâri a fost efectuată de către Direcția agent guvernamental din cadrul Ministerului Justiției al Republicii Moldova”.

În cauza Iordan v. Republica Moldova,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a cincea), întrunită într-o Cameră formată din:

Mattias Guyomar, *Președinte*,
Stéphanie Mourou-Vikström,
Andreas Zünd,
Diana Sârcu,
Kateřina Šimáčková,
Mykola Gnatovskyy,
Vahe Grigoryan, *judcători*,

și Martina Keller, *Grefier adjunct al Secției*,

Având în vedere:

cererea (nr. 10870/15) *versus* Republica Moldova, depusă la Curte la 23 februarie 2015 în baza Articolului 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”) de către un cetățean moldovean, dl Iurie Iordan („reclamantul”);

decizia de a comunica cererea Guvernului Republicii Moldova („Guvernul”);

observațiile părților;

Deliberând în secret la 29 aprilie 2025,

Pronunță următoarea hotărâre, adoptată la aceeași dată:

INTRODUCERE

1. Cauza se referă la o plângere bazată pe Articolul 8 din Convenție, cu privire la refuzul instanțelor naționale de a sancționa, în cadrul unui proces contravențional, un jurnalist pentru diseminarea unor declarații pretins calomnioase despre reclamant.

ÎN FAPT

2. Reclamantul s-a născut și locuiește în Chișinău. El a fost reprezentat de către dl V. Oltu, avocat în Chișinău.

3. Guvernul a fost reprezentat de către Agentul său, dl D. Obadă.

4. Circumstanțele cauzei pot fi rezumate după cum urmează.

5. La momentul evenimentelor, reclamantul era judecător la Curtea de Apel Chișinău. La 27 martie 2013, în jurul orei 12:40, în timpul unei pauze de prânz, un jurnalist, liber profesionist (B.) se afla la Curtea de Apel Chișinău, pentru a urmări evoluția unui caz. El a observat reclamantul și „voia să vadă cu ce mașină va pleca”. B. a început să filmeze reclamantul de la un geam din sediul instanței, în timp ce reclamantul părăsea clădirea; ulterior, el a asistat la o întrevedere dintre reclamant și două persoane lângă sediul Curții de Apel. Scurta secvență video pe care B. a înregistrat-o și comentat-o în timp ce filma arată cum reclamantul discută cu cele două persoane lângă mașina

lor. Ulterior, femeia i-a înmănat reclamantului un plic, din care el a scos conținutul, l-a pus în buzunarul său și i-a înmănat ei ceea ce părea a fi o bancnotă.

6. Jurnalistul comenta evenimentele astfel cum ele evoluau, în modul următor:

„Să vedem cu ce mașină pleacă judecătorul ăsta.

Interesant, ce transmit [ei] acolo? Mită?

Aceștia-s justițiabili de la Căușeni.

Judecătorul îi numără ... a scos din plic banii ... și îi pune în buzunar. Îi dă femeii rest?

Înfiorător! Sub ochii noștri, în spatele Curții de Apel Chișinău, justițiabilii stau la taifas cu judecătorii. Cred că au văzut că sunt filmați. [Din acest motiv] se uită așa de lung.

Asta-i strigător la [Centrul Național Anticorupție] și Procuratura Generală. Că la [Consiliul Superior al Magistraturii] degeaba strigăm, aceștia nu văd și n-aud, sunt complici.

Speram să vedem cu ce mașină se plimbă judecătorul și am văzut din ce bani își face mașina și vila, și probabil alte chestii scumpe pe care din salariu nu și le-ar permite.

În loc să se ducă să mănânce după o jumătate de zi de muncă grea, judecătorul stă la taifas cu justițiabilii. Și primește plicuri de la ei. Și acuma nu știe ce să facă și cum s-o întorcă, când a văzut că-i filmat. *Dintr-o dată i s-a făcut rușine.*

Și asta se poate vedea și filma de pe geamurile Curții de Apel Chișinău.

O să zică că avea o datorie și că astea-s rudele lui. Cine știe ce o să pretindă când o să fie chemat să dea explicații? Rudele de la Căușeni?”

Înregistrarea video s-a finalizat cu momentul în care reclamantul intră din nou în clădirea Curții de Apel, iar B. îl întreabă:

„Cu cine stați la taifas, domnule judecător [Iordan]? Sunt cetățeni justițiabili? Sunt părți în [unul dintre] procesele dumneavoastră? Îi cunoașteți sau abia ați făcut cunoștință? Ce discutați, domnule judecător, cu justițiabilii? Ați pus ceva la cale? Domnule judecător, nu vreți să vorbiți cu mine?”

Reclamantul a mers spre biroul său fără a răspunde.

7. După circa trei ore de la incident, B. a publicat înregistrarea video pe canalul său de Youtube, însoțită de următorul text:

„Judecător surprins în timp ce primește un plic.

Se întâmpla pe 27 martie 2013, în spatele Curții de Apel Chișinău. Judecătorul a ieșit în haine civile, s-a întâlnit cu un cuplu cu mașină înmatriculată la Căușeni, a primit un plic de la femeie, a scos conținutul și l-a băgat în buzunar. Apoi a întors femeii plicul și încă o hârtie, care pare o bancnotă roșie.

Când au observat că sunt filmați, s-au întors tustrei cu spatele și au stat descumpăniți câteva minute. Când a revenit în instanță, judecătorul n-a vrut să spună nimic despre cele observate și filmate.”

Înregistrarea a stârnit zeci de comentarii, multe dintre care tratau luarea mitei de către reclamant ca un fapt stabilit, cereau demisia lui și pedeapsa cu închisoarea, și opinau în general despre sistemul judiciar corupt din Moldova.

8. După circa trei ore de la publicarea înregistrării video, B. a primit un apel telefonic. Femeia care l-a apelat i-a spus că ea era persoana din video; că ea era soția fratelui reclamantului, care și el era prezent la întâlnire; că ea îi înmânase reclamantului o chitanță prin care achitase o taxă funciară în locul lui; și că reclamantul îi restituise suma achitată pentru acea taxă.

9. Mai târziu în acea zi, Curtea de Apel Chișinău a emis un comunicat de presă, oferind, în esență, aceleași explicații referitoare la evenimentul înregistrat. Textul adăuga că reclamantul n-a răspuns la întrebările lui B., deoarece B. a fost parte vătămată într-un proces anterior în care reclamantul fusese raportor, iar acuzatul fusese achitat. Comunicatul de presă nota, fără a face referire la vreo normă legală, că unui judecător nu i se permitea să comunice cu părțile în afara ședințelor de judecată, chiar dacă procesul a încetat deja.

10. Ulterior, într-un moment necunoscut din aceeași zi, B. și-a actualizat postarea sa inițială, adăugând, la începutul textului însoțitor, cuvântul „Actualizare:” și un rezumat al discuției sale telefonice cu cumnata reclamantului. Totodată, titlul știrii a fost editat în felul următor: „Judecător surprins în timp ce primește un plic (ei spun că înăuntru era o chitanță)”.

11. La ora 23 în aceeași zi, B., fiind moderatorul unei emisiuni în direct de la un post privat de televiziune, a discutat despre evenimente. El a relatat inițial convorbirea telefonică avută mai devreme în acea zi cu „femeia care [i]-a spus că era cumnata [reclamantului] și că [el] înțelesese greșit cele întâmplate”, povestind despre explicațiile ei referitoare la evenimente. El a adăugat că toate comentariile care puteau fi auzite în înregistrare erau făcute în timpul înregistrării și a continuat, spunând:

„Deoarece noi încă nu avem un verdict sau vreo claritate în acest caz, cred că voi începe emisiunea de astăzi prin a vă arăta încă o dată [înregistrarea video], în special pentru cei care încă nu au văzut-o, sau nu au văzut-o în totalitate, și vă invit să comentați ceea ce se poate vedea, ce credeți că se întâmplă sau ce știți că se întâmplă, deoarece poate îl știți pe acest judecător ... sau pe acești doi [indivizi] ...”

Înregistrarea video era însoțită de un titlu care spunea „Ei i-au adus o chitanță într-un plic”. Filmulețul nu a fost difuzat integral – părțile citate în italic din paragraful 6 de mai sus n-au fost arătate. B. s-a referit în timpul emisiunii și la comunicatul de presă menționat mai sus, emis de către Curtea de Apel Chișinău. În urma invitației lui B. de a telefona sau de a transmite comentarii sub formă de text la numerele de telefoane indicate, mai multe persoane au telefonat și au transmis mesaje SMS, exprimându-și în general repulsia față de sistemul de justiție din Republica Moldova sau glumind că mitele deja se ofereau nu în bani, dar în chitanțe.

12. La 4 aprilie 2013 reclamantul a depus o plângere la Procuratura Generală și la Inspectoratul de Poliție Botanica, descriind circumstanțele

menționate mai sus și cerând ca B. să fie tras la răspundere pentru încălcarea art. 70 din Codul contravențional (a se vedea paragraful 17 de mai jos). El s-a referit la publicarea inițială a înregistrării video, precum și la reproducerea acesteia în timpul emisiunii televizate de la miezul nopții.

13. La 1 mai 2013 un polițist a întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție, constatând vinovăția lui B. pentru încălcarea art. 70 din Codul contravențional, prin diseminarea pe rețelele sociale a informației false care defăima reclamantul, și anume că ultimul luase mită de la justițiabili. El a fost amendat cu 1.600 de lei moldovenești (echivalentul a circa 85 de euro la acel moment). B. a contestat în instanță, argumentând că el nu diseminase cu bună știință informații defăimătoare. El doar presupusese în baza celor observate, întrebându-se dacă exista un act de corupție sau dacă persoanele puteau fi rudele judecătorului. În niciunul dintre comentariile sale el nu declarase cu fermitate că știa despre faptul că acela era un act de corupție.

14. După o decizie judecătorească inițială favorabilă lui B. și retrimiteră de către instanța ierarhic superioară a cauzei spre reexaminare, la 22 mai 2014 Judecătoria Botanica a anulat decizia de amendare a lui B. pentru comiterea contravenției. În special, instanța a notat că, pentru a constata o încălcare a art. 70 din Codul contravențional, trebuia să se demonstreze că au fost diseminate cu bună-știință informații defăimătoare despre victimă. Nu s-a probat că, în momentul publicării înregistrării video, B. cunoscuse circumstanțele astfel cum au fost ulterior prezentate de către reclamant. B. nu avea de unde să cunoască asemenea detalii, din moment ce reclamantul refuzase să răspundă la întrebările lui, astfel împiedicând jurnalistul să-și exercite dreptul de a obține informații. În plus, B. își pusese lui însuși întrebări, nefăcând declarații ferme. În final, instanța a notat că reclamantul fusese filmat într-un spațiu public; refuzul său de a răspunde la întrebările jurnalistului condusese la suspiciunile referitoare la evenimentele înregistrate în video.

15. Reclamantul a contestat hotărârea și a repetat argumentele sale anterioare, inclusiv cele cu privire la emisiunea televizată de la miezul nopții.

16. Printr-o decizie irevocabilă din 17 septembrie 2014, Curtea de Apel Bălți a menținut hotărârea instanței inferioare. Ea a constatat că instanța de fond corect anulasă procesul-verbal contravențional în privința lui B., deoarece nu fusese comisă nicio contravenție. În instanță nu s-a demonstrat că B. cunoscuse circumstanțele reale ale cauzei în momentul publicării înregistrării video relevante; acest fapt excludea posibilitatea ca el să disemineze cu bună-știință informații false. Făcând referire, *inter alia*, la Articolul 10 din Convenție, instanța a notat că B. nu afirmase cu fermitate că asistasă la un act de corupție, ci mai degrabă adresase întrebări în legătură cu ce văzuse și făcuse presupuneri. În plus, reclamantul refuzase să răspundă la întrebările jurnalistului, fapt care nu înlăturase bănuielile ultimului despre cele întâmplate. Reclamantul fusese filmat într-un spațiu public și, astfel, B. avusese dreptul de a înregistra evenimentele. În plus, în acțiunile lui B. nu

exista elementul intențional de diseminare cu bună-știință a informației despre care se cunoștea că nu este adevărată.

CADRUL JURIDIC RELEVANT

17. Art. 70 din Codul contravențional prevede următoarele:

Articolul 70. Calomnia

„Calomnia, adică răspândirea cu bună știință a unor scorniri mincinoase ce defăimează o altă persoană, însoțită de ... urmări grave, se sancționează cu [amendă sau muncă neremunerată în folosul comunității].”

18. Potrivit art. 16 din Codul civil, în redacția în vigoare la momentul relevant, precum și în conformitate cu art. 7 din Legea nr. 64 cu privire la libertatea de exprimare (în vigoare din 9 octombrie 2010), orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, a demnității și a reputației sale profesionale, și poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, publicarea unei replici, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat.

ÎN DREPT

I. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 8 DIN CONVENȚIE

19. Reclamantul s-a plâns de existența unei încălcări a Articolului 8 din Convenție, în rezultatul refuzului instanțelor naționale de a-l sancționa pe B. Articolul 8 are următorul cuprins:

„1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acesta este prevăzut de lege și constituie, într-o societate democratică, o măsură necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protecția sănătății, a moralei, a drepturilor și a libertăților altora.”

A. Admisibilitatea

20. Guvernul a susținut că reclamantul nu epuizase remediile naționale disponibile. El a solicitat ca B. să fie sancționat contravențional, ceea ce presupunea dovada răspândirii cu bună-știință a informațiilor false despre victimă. B. nu cunoscuse cu certitudine că presupunerile sale erau eronate și nici nu le diseminase în mod deliberat, știind că ele erau neadevărate. Corespunzător, în lipsa elementului intențional obligatoriu, era evident că plângerea penală fusese improprie în prezenta cauză. În această situație, un alt remediu mai eficient fusese disponibil reclamantului, și anume inițierea unei acțiuni civile cu privire la defăimare, pe care el nu-l utilizase (a se vedea

paragraful 18 de mai sus). Instanțele civile erau „cele mai competente să producă un echilibru just între interesele concurente implicate în acest caz, și nu instanțele de contencios administrativ”. Guvernul a prezentat exemple în care instanțele civile au produs un asemenea echilibru just în cauze anterioare și s-a referit la decizia Curții în cauza *Yakub Saygılı v. Turcia* ((dec.), nr. 42914/16, 11 iulie 2017).

21. Reclamantul a argumentat că el utilizase unul dintre remediile naționale disponibile și nu fusese obligat să utilizeze un alt remediu. El a adăugat că, deși ambele remedii ofereau posibilitatea de a obține despăgubiri de la B., remediu administrativ era mai eficient, deoarece putea rezulta în obligarea persoanei de a plăti o amendă sau de a presta muncă neremunerată în folosul comunității, ca „măsură coercitivă și mijloc de corecție și reabilitare aplicat în numele legii”.

22. Curtea consideră că argumentele aduse de către Guvern în sprijinul obiecției sale preliminare se referă în primul rând la întinderea obligațiilor pozitive ale Statului reclamat în baza Articolului 8 din Convenție și, în cazul în care asemenea obligații ar fi incidente în prezenta cauză, la chestiunea dacă ele au fost îndeplinite prin oferirea alegerii unor posibile remedii disponibile reclamantului (a se vedea *Cakmak v. Turcia* (dec), nr. 45016/18, §§ 52 și 53, 7 septembrie 2021). Cu toate acestea, respectivele aspecte vor fi examinate la fondul cauzei.

23. Referitor la chestiunea epuizării remediilor interne, Curtea reiterează că, în cazul existenței mai multor remedii naționale pe care o persoană le poate urma, această persoană are dreptul să aleagă, în scopul îndeplinirii cerinței de epuizare a căilor de atac naționale, un remediu care să abordeze plângerea sa esențială (a se vedea *Nicolae Virgiliu Tănase v. România* [MC], nr. 41720/13, § 177, 25 iunie 2019).

24. Curtea observă că, spre deosebire de cauza *Yakub Saygılı* (pre-citată), la momentul relevant nu exista o practică bine-stabilită a instanțelor interne din Republica Moldova care să trateze plângerile bazate pe art. 70 din Codul contravențional ca ineficiente. Este adevărat că plângerile bazate pe această prevedere implicau o sarcină probatorie mai mare decât în cazul proceselor civile, cerând demonstrarea intenției de a răspândi informații despre care persoana știa că sunt false. Cu toate acestea, este sarcina instanțelor să stabilească în fiecare caz, în baza circumstanțelor particulare, dacă un asemenea standard înalt a fost respectat, iar reclamantul avea dreptul de a prezenta probele și argumentele relevante capabile să convingă instanțele. În această privință, Curtea observă, spre exemplu, că seara târziu, la 27 martie 2013, B. a publicat din nou o parte din înregistrarea video relevantă, repetând într-o modalitate mult mai precaută acuzațiile implicite de corupție, în același timp fiind conștient de explicațiile oferite de către cumnata reclamantului și cele din comunicatul de presă emis de către Curtea de Apel Chișinău (a se vedea paragraful 11 de mai sus). Corespunzător, utilizând un remediu

național disponibil (art. 70 din Cod), reclamantul nu a fost obligat să instituie și un proces civil separat pentru a-și proteja drepturile.

25. În continuare, Curtea observă că cererea nu este nici în mod vădit nefondată, nici inadmisibilă din orice alte motive enumerate la Articolul 35 din Convenție. Prin urmare, ea trebuie declarată admisibilă.

B. Fondul

1. Argumentele părților

26. Reclamantul s-a plâns că, prin refuzul de a-l sancționa pe B. pentru declarațiile neadevărate despre reclamant, instanțele naționale au eșuat să-i protejeze dreptul său la respectarea onoarei și a reputației. El nu era politician, ci judecător, ceea ce impunea obligații adiționale celor care doreau să-l critice, pentru a proteja încrederea publică în sistemul de justiție. B. continuase cu declarațiile sale calomnioase chiar și după ce aflase despre toate circumstanțele, în modul explicat de către cumnata reclamantului. În rezultatul înregistrării video postate, reclamantul fusese nevoit să se justifice în fața Inspecției Judiciare și a colegilor săi de la Curtea de Apel.

27. Guvernul a recunoscut că prezenta cauză angaja obligațiile pozitive ale Statului în baza Articolului 8 din Convenție. El a argumentat că instanțele naționale produsese un echilibru just între două drepturi concurente: libertatea de exprimare a jurnalistului și protecția onoarei reclamantului. Înregistrarea video și comentariile lui B. se refereau la o chestiune de interes public sporit, și anume dacă un judecător luase mită. Ele fuseseră publicate de către un jurnalist și, astfel, atrăgeau un nivel înalt de protecție în conformitate cu jurisprudența Curții. În plus, știrile erau un bun perisabil, iar amânarea publicării înregistrării ar fi putut-o lipsi de orice valoare și interes. În calitate de funcționar public, reclamantul trebuia să se supună unui nivel înalt de critică, în special din moment ce sistemul judiciar făcea obiectul unui control intens din partea publicului în privința modului în care își îndeplinea atribuțiile. De asemenea, B. adăugase explicațiile oferite de către cumnata reclamantului, astfel permițând publicului să-și creeze o opinie informată despre eveniment. Astfel cum au stabilit instanțele naționale, B. nu afirmase niciodată cu fermitate că acesta fusese un act de corupție, ci mai degrabă făcea presupuneri cu privire la ceea ce văzuse. Reclamantul refuzase să răspundă la întrebările jurnalistului imediat după întrevvedere de afară cu cele două persoane. Guvernul a notat că B., un jurnalist și activist civil, era „cunoscut pentru faptul că recurgea la exagerări sau chiar provocări în interacțiunea cu funcționarii publici”. Aceasta implica faptul că reclamantul ar fi trebuit „să dea dovadă de diligență și să reacționeze în mod adecvat pentru a disipa orice bănuieli referitoare la mită” pe care jurnalistul ar fi putut să le aibă. În acea situație, instanțele naționale corect au concluzionat că refuzul său de a răspunde împiedicase jurnalistul să-și exercite rolul său de a primi informații și că libertatea de exprimare prevalase față de dreptul reclamantului la

protecția reputației sale profesionale. În plus, era firesc ca respectivul eveniment să fie discutat din nou în cadrul emisiunii televizate pe care o modera B. în seara aceleiași zile, dat fiind interesul public înalt pe care îl provoca. Reaua-credință din partea lui B. sau intenția lui de a răspândi cu deliberare informații false despre reclamant n-au fost demonstrate în instanțe. În final, reclamantul n-a suferit niciun prejudiciu grav asupra reputației sale, fiind exonerat de către Inspecția Judiciară, iar ulterior promovat.

2. *Aprecierea Curții*

28. Curtea observă că în cauze precum cea prezentă, ceea ce se pune în discuție nu este o acțiune din partea Statului, ci caracterul pretins inadecvat al protecției oferite de către instanțele naționale vieții private a reclamantului. Ea reiterează că obligația pozitivă inerentă Articolului 8 din Convenție poate impune Statul să adopte măsuri destinate să asigure respectarea vieții private chiar și în sfera relațiilor dintre indivizi. Cu toate acestea, principiile aplicabile sunt similare și trebuie să se țină cont de echilibrul just care trebuie atins între interesele concurente relevante (a se vedea *Von Hannover v. Germania* (nr. 2) [MC], nr. 40660/08 și 60641/08, §§ 98-99, 7 februarie 2012, cu referințele ulterioare).

29. Curtea a identificat anterior un număr de criterii care trebuie angajate atunci când se pun în balanță două drepturi concurente în baza Articolelor 8 și 10 din Convenție, care includ următoarele: subiectul publicației și contribuția acesteia la o dezbatere de interes public; cât de cunoscută este persoana vizată; comportamentul anterior al persoanei implicate; conținutul, forma și consecințele publicației; și, după caz, modul în care informația relevantă a fost obținută (a se vedea *Couderc și Hachette Filipacchi Associés*, nr. 40454/07, § 93, CEDO 2015). Ea va aplica aceste criterii în prezenta cauză, în măsura în care ele sunt relevante.

30. În special, Curtea reiterează că distorsionarea cu rea credință a adevărului poate să depășească uneori limitele criticii acceptabile: o afirmație corectă poate fi calificată prin remarci adiționale, prin judecăți de valoare, prin presupuneri sau chiar insinuări, care sunt susceptibile de a crea o imagine falsă în opinia publică. Astfel, sarcina de diseminare a informației include neapărat obligații și responsabilități, precum și limite pe care presa trebuie să și le stabilească în mod spontan. Acest lucru este valabil mai ales atunci când un reportaj media atribuie acțiuni foarte serioase unor persoane concrete, deoarece asemenea „alegații” atrag riscul de a le expune pe ultimele oprobiului (a se vedea *Mesić v. Croația* (nr. 2), nr. 45066/17, § 67, 30 mai 2023).

31. În prezenta cauză părțile nu au disputat, iar Curtea este de acord, că înregistrarea video a lui B. ar fi putut afecta negativ reputația reclamantului și că, prin urmare, plângerile angajau obligația pozitivă a Statului, prevăzută la Articolul 8 din Convenție, de a o proteja. Corespunzător, Curtea se va concentra pe faptul dacă autoritățile s-au conformat obligațiilor sale pozitive.

32. Atât în cadrul procesului național, cât și în fața Curții, reclamantul s-a plâns de înregistrarea video și de comentariile pe care B. le-a făcut pe rețelele sociale, precum și de diseminarea ulterioară a acestui conținut în timpul emisiunii televizate de la mijlocul nopții, pe care el o modera. Curtea va examina dacă Statul reclamat și-a îndeplinit obligațiile sale pozitive în raport cu ambele publicații, în special prin analizarea modului în care instanțele naționale au pus în balanță cele două drepturi concurente, în lumina criteriilor menționate la paragraful 29 de mai sus și ținând cont de poziția Guvernului, potrivit căreia disponibilitatea unei acțiuni civile în defăimare, care n-a fost încercată de către reclamant, ar fi asigurat protecția necesară.

33. Curtea observă că, în ziua evenimentelor, B. a asistat și a înregistrat o întâlnire dintre un judecător și două persoane. Deoarece una dintre persoane poate fi văzută înmânându-i judecătorului un plic, iar judecătorul întorcându-i o bancnotă acelei persoane, jurnalistul a bănuir că întrevederea implica un act de corupție. Judecătorul, fiind abordat de către jurnalist, a refuzat să răspundă la orice întrebări referitoare la întrevedere, deși, aparent, nicio normă specifică nu-l împiedica să răspundă (a se vedea paragrafele 9 și 16 de mai sus). Corespunzător, dubiile jurnalistului n-au fost spulberate, iar înregistrarea video a fost publicată pe rețelele sociale. Plângerea reclamantului nu se referă la publicarea înregistrării propriu-zise, ci mai degrabă la comentariile făcute acolo, care, în opinia sa, sugerau în mod clar că el luase mită.

34. Curtea observă că instanțele naționale au aplicat mai multe criterii menționate la paragraful 29 de mai sus, precum faptul că publicația se referea la o chestiune de interes public sporit (potențial act de corupție din partea unui judecător și, astfel, încrederea publicului în funcționarea sistemului de justiție); protecția specială care trebuia acordată jurnaliștilor la raportarea unor asemenea chestiuni de interes public; și atât acțiunile jurnalistului (care, în mare parte, a comentat și a făcut presupuneri în baza celor observate), cât și acțiunile reclamantului (care, deși nu era obligat să răspundă la întrebările jurnalistului, a acceptat riscul unor ample presupuneri în caz că rămânea tăcut, date fiind circumstanțele).

35. Este adevărat că, pe lângă examinarea chestiunii dacă jurnalistul făcuse în mod intenționat o declarație neadevărată, instanțele n-au analizat elemente adiționale relevante, precum pașii pe care jurnalistul i-a întreprins atât pentru a încerca să verifice presupunerile sale, în afară de adresarea întrebărilor către judecător, cât și, atunci când a aflat despre versiunea alternativă a faptelor, pentru a o raporta către audiența sa (a se vedea *Oleg Balan v. Republica Moldova*, nr. 25259/20, § 43, 14 mai 2024).

36. În același timp, Curtea trebuie să noteze că acest nivel oarecum limitat al exercițiului de punere în balanță a celor două drepturi concurente s-a datorat, în mare parte, alegerii de către reclamant a remediei. Spre deosebire de cauzele civile cu privire la defăimare, art. 70 din Codul contravențional cerea, pentru constatarea încălcării de către o persoană a acestei prevederi,

identificarea unor probe suficiente că persoana respectivă cunoscuse că declarația era neadevărată și că o făcuse oricum, în mod deliberat. O mare parte din analiza instanțelor naționale s-a concentrat, pe bună dreptate, pe aceste elemente, deoarece ele erau decisive în cadrul procedurii alese de către reclamant.

37. Curtea observă că standardul de probă pentru a trage o persoană la răspundere în conformitate cu art. 70 din Codul contravențional – o normă legală de natură penală – pare să fi fost destul de înalt. Impunerea unei sarcini probatorii înalte pentru aplicarea sancțiunilor de natură penală este compatibilă nu doar cu cerințele Convenției, dar și consecventă cu tendințele către dezincriminare în domeniul legislației referitoare la defăimare, în modul promovat de către Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei (a se vedea Rezoluția 1577 (2007), „Spre dezincriminarea defăimării”; a se vedea și *Yakub Saygılı*, pre-citată, § 41).

38. În circumstanțele cauzei, Curtea nu vede niciun motiv să pună la îndoială constatarea instanțelor naționale, potrivit căreia standardul înalt de probă cerut pentru tragerea la răspundere a unei persoane potrivit art. 70 din Codul contravențional nu fusese atins. În lipsa unui arbitrar sau a unei abordări vădit deficiente, nu este sarcina Curții să înlocuiască instanțele naționale la examinarea probelor prezentate lor. Este adevărat că instanțele naționale n-au abordat în mod specific faptul că, cu câteva ore înainte de cea de-a doua publicație, B. aflase despre o explicație alternativă pentru evenimentele pe care le înregistrase. Cu toate acestea, examinând circumstanțele în ansamblu, Curtea consideră că în dosar nu există nimic care să submineze evaluarea generală efectuată de către instanțele naționale. În special, B. a întreprins cu bună-credință mai mulți pași pentru a informa pe deplin publicul despre toate circumstanțele disponibile, în particular prin inserarea titlului relevant, menționarea atât a apelului, cât și a comunicatului Curții de Apel, și explicarea faptului că situația încă era incertă (a se vedea paragraful 11 de mai sus).

39. În același timp, reclamantul însuși a declarat că el alesese să obțină sancționarea lui B. în baza unei prevederi legale care era, în esență, de natură penală, „drept măsură coercitivă și mijloc de corecție și reabilitare aplicat în numele legii” (a se vedea paragraful 21 de mai sus). Cu toate acestea, Articolul 8 din Convenție nu poate fi interpretat ca impunând Statelor obligația pozitivă de a oferi remedii de drept penal pentru orice formă de afectare a reputației.

40. Reclamantul nu a pretins că posibilitatea inițierii unei acțiuni civile cu privire la defăimare, în conformitate cu art. 16 din Codul civil (a se vedea paragraful 18 de mai sus) ar fi fost, din vreun motiv, inaccesibilă sau inefficientă, ori ar fi eșuat în orice alt mod să-i asigure protejarea reputației sale. În special, el nu a contestat că, în acțiunile referitoare la defăimare, instanțele ar fi chemate să examineze chestiunea privind buna-credință a jurnalistului (în raport atât cu publicația inițială, anterior recepționării de către

el a informației despre o explicație alternativă a faptelor, cât și în privința emisiunii televizate, atunci când înregistrarea video și comentariile jurnalistului au fost adaptate pentru a reflecta acea explicație) și să aprecieze echilibrul care trebuie produs între libertatea de exprimare a ultimului și dreptul reclamantului la protejarea reputației sale.

41. În aceste circumstanțe, reclamantul nu a demonstrat că Statul reclamat a eșuat să-și îndeplinească obligația sa pozitivă în baza Articolului 8 din Convenție, de a asigura mijloace efective de protecție a reputației reclamantului. Corespunzător, nu a avut loc o încălcare a acestei prevederi.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* cererea admisibilă;
2. *Hotărăște* că nu a avut loc o încălcare a Articolului 8 din Convenție.

Redactată în limba engleză și notificată în scris la 22 mai 2025, în conformitate cu Articolul 77 §§ 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Martina Keller
Grefier adjunct

Mattias Guyomar
Președinte